

Likabehandlingsplan för Mullsjö F-3

**Plan för arbetet mot diskriminering,
trakasserier och annan kränkande
behandling**

Läsåret 2018/2019

2013-10-06, 2014-06-22, 2015-06-15, 2016-06-23, 2018-06-13

Innehåll

UPPDRAGET.....	3
Skollagen 6 Kap 8 §.....	3
Diskrimineringslagen 3 kap15 §.....	3
Läroplanen Lgr 11 1 kap.....	3
MÅL	3
DEFINITIONER.....	4
ALLA SOM ARBETAR I SKOLAN/FRITIDSHEM SKALL:	4
DET FRÄMJANDE ARBETET MOT DISKRIMINERING,.....	5
TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING.....	5
På individnivå arbetar vi med.....	5
På gruppnivå arbetar vi med.....	5
På arbetslagsnivå arbetar vi med.....	5
På ledningsnivå arbetar vi med	6
KARTLÄGGNINGAR	6
Individnivå.....	6
Gruppnivå	6
Arbetslagsnivå.....	6
Ledningsnivå	6
NULÄGESANALYS GUNNARSBOSKOLAN	7
Skolans och fritidshemmens mål.....	8
ABC-Huset, Förskoleklass till årskurs 2 (7 klasser och 2 fritidshem).....	8
F-huset, årskurs 3 (4 klasser och 2 fritidshem).....	9
Kronängsskolan, Förskoleklass till årskurs 2 (7 klasser och 2 fritidshem).....	10
Sandhemsskolan, Förskoleklass till årskurs 3 (3 klasser och 1 fritidshem)	11
INSATSER FÖR ATT FÖREBYGGA KRÄNKANDE BEHANDLING.....	12
Skolans och fritidshemmens mål.....	12
Insatser.....	12
Utvärdering.....	12
HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKTT ELLER BEKRÄFTAD DISKRIMINERING, TRAKASSERIER ELLER ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING.....	13
FRÄMJANDE ARBETE MULLSJÖ F-3.....	14
Främja likabehandling med fokus på kön.....	14
Mål.....	14

Insatser.....	14
Uppföljning.....	14
Ansvariga.....	14
Främja likabehandling med fokus på etnisk tillhörighet.....	14
Mål.....	14
Insatser.....	14
Uppföljning.....	15
Ansvariga.....	15
Främja likabehandling med fokus på funktionsvariation.....	15
Mål.....	15
Insatser.....	15
Uppföljning.....	15
Ansvariga.....	15
Främja likabehandling med fokus på sexuell läggning.....	15
Mål.....	15
Insatser.....	15
Uppföljning.....	15
Ansvariga.....	15

UPPDRAGET

FN: s konvention om barns rättigheter

Barnkonventionen sätter barnperspektivet och rätten till likabehandling i fokus.

Konventionen bygger på perspektivet att barnets bästa alltid skall komma i främsta rummet.

Den talar om rätten till liv och utveckling, om barns rätt till inflytande och att få göra sin röst hörd.

Skollagen 6 Kap 8 §

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.

Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avser att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande plan

Diskrimineringslagen 3 kap15 §

Denna lag har till ändamål att förbygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Läroplanen Lgr 11 1 kap

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion, eller annan trosuppfattning, könöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsvariation eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

MÅL

På Gunnarsboskolan (grundskola och fritidshem) skall inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling förekomma.

Var och en som verkar inom skolområdet skall:

- främja barns och elevers lika rättigheter.
- motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, funktionsvariation och religion eller annan trosuppfattning.
- motverka annan kränkande behandling.

DEFINITIONER

Med *trakasserier* avses ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsöverskridande identitet
- etnisk tillhörighet
- sexuell läggning
- funktionsvariation
- religion eller annan trosuppfattning
- ålder

Med annan *kränkande behandling* avses ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Gemensamt för kränkande behandling är:

- Någon eller några kränker principen om allas lika värde
- Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck
- Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera
- En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande
- Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.
- Kan vara fysiska, verbala, psykosociala, text och bildburna samt förekomma vid sociala mötesplatser såsom facebook.

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet tillfogar en annan skada eller obehag.

ALLA SOM ARBETAR I SKOLAN/FRITIDSHEM SKALL:

- genast ingripa när man upptäcker tendenser till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling och ge akt på elever som:
 - går ensamma, *vill* vara ensamma, drar sig undan
 - ser ledsna ut
 - ofta försöker vara nära en vuxen eller kommer till personalrummet med bagateller
 - blir förlöjligade
 - har ont i magen eller i huvudet eller har stor ströfrånvaro, ofta går till skolsköterskan eller kuratorn
 - uteblir från idrott, utflykter och fester
 - ofta har förstörda böcker, teckningar eller kläder
 - tar lång tid på sig att komma ut
- arbeta för att skapa förtroendefulla relationer och en öppen kommunikation
- vara delaktiga i ett fungerande rastschema
- aldrig acceptera att ett bråk är *bara på skoj*

- alltid vara positiva förebilder för eleverna
- arbeta i enlighet med Likabehandlingsplanen
- medverka i planering och uppföljning av vad som beskrivs i Likabehandlingsplanen
- få fortbildning och information som behövs för att en praktisk och konkret beredskap mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling skall fungera tillfredsställande

DET FRÄMJANDE ARBETET MOT DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

På individnivå arbetar vi med

- att stärka elevens självkänsla genom samtal och uppmuntran, enskilt och tillsammans med föräldrar
- att eleverna skall vara med vid utvärdering av arbetet, till exempel i samband med utvecklingssamtalen, enkäter, vid klassråd och elevråd
- att det upprättas en individuell utvecklingsplan för alla elever

På gruppnivå arbetar vi med

- trygghetsgrupper med eleverna på varje enhet, som tillsammans med ansvariga pedagoger träffas en gång per månad och arbetar för skolårets mål
- att göra eleverna delaktiga och medansvariga för sin vardag, till exempel genom klassråd, elevråd, fritidsråd samt genom att vara med och planera olika gemensamma elevaktiviteter
- att eleverna i klassråd och elevråd är med i planering och utvärdering av Likabehandlingsplanen
- att stärka klimatet i gruppen genom relations- och empatiövningar, till exempel *elevsamtal/kompissamtal* och andra värderingsövningar. Detta görs kontinuerligt.
- reflekterande samtal kontinuerligt under året om olika normer och värderingar
- information om Likabehandlingsplanen till föräldrar/vårdnadshavare vid föräldramöten i början av höstterminen, på skolans webbsida samt kopior för de som önskar
- indelning i pojk- och flickgrupper när så bedöms lämpligt
- att frågor om diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling regelbundet tas upp i klassråd, elevråd och fritidsråd

På arbetslagsnivå arbetar vi med

- ett heltäckande rastpedagogschema
- rastaktiviteter flera dagar per vecka
- att få vi-känsla i och mellan arbetslagen över åldersgränserna till exempel genom ”vi - tillsammans tema” vid uppstart
- att prioritera elevvård vid arbetslagskonferenser
- att regelbundet planera in diskussioner mellan arbetslagen om kränkningar/mobbning
- ett heltäckande bussvaktssystem vid busshållplatsen
- flera pedagoger i matsalen, för yngre elever; två pedagoger per klass.
- att schemalägga tiderna i matsalen för att undvika långa köer
- trygghetsgrupp (minst två gånger per termin) och elevvårdsrundor i arbetslaget (en gång per månad).
- utvärdering och analys av trygghetsarbetet i slutet av vårterminen

På ledningsnivå arbetar vi med

- ett Trygghetsråd med representanter från alla arbetslag och elevhälsan som arbetar med mål och insatser för trygghetsarbetet samt går igenom och följer upp eventuella kränkingsrapporter.
- att varje vårtermin under april månad skicka ut en enkät till vårdnadshavare och elever
- genomföra undersökningen *otrygga platser* i november
- skolans värdegrund genom samtal på skolans konferenser och utbildning av personalen
- en organisation i arbetslag, så att många vuxna känner eleverna
- att genom elevråd göra eleverna, delaktiga och medansvariga för sin vardag
- att genom klassråd och elevråd låta eleverna medverka vid utformningen av ute- och innemiljön
- att så långt det är möjligt undvika att många elever vistas samtidigt i idrottshallens omklädningsrum genom en bra schemaläggning.
- att tillsammans med elever och föräldrar jobba fram och revidera gemensamma Må Bra-regler (ordningsregler)
- att få andra yrkesgrupper såsom vaktmästare, lokalvårdare och kökspersonal delaktiga och informerade genom möte med rektor varje läsår
- att analysera utvärderingar från arbetslagen, rapporter om kränkningar och kartläggningar som sedan beskrivs i den nya nulägesbeskrivningen

KARTLÄGGNINGAR

Individnivå

- Vid varje utvecklingssamtal tas frågan om trivsel och kamratskap upp
Ansvarig: Kontaktläraren och fritidspedagog (för fritidshemmet)
- En elevenkät delas ut under november månad till elever i årskurs 3 för att se hur de trivs i skolan och på fritids. Enkäterna sammanställs, analyseras och redovisas
Ansvarig: Rektor
- Hälsosamtal genomförs i förskoleklass. Ett kort samtal omkring trivsel och hälsokontroll i årskurs 2. Redovisning av resultat i EHT (elevhälsoteamet)
Ansvarig: Skolsköterska

Gruppenivå

- Varje hösttermin (november) görs en kartläggning av otrygga platser.
Ansvarig: Specialpedagog

Arbetslagsnivå

- En dokumentation av tillbud eller olycksfall, trakasserier och kränkande behandling (OJ och AJ) **Ansvariga:** Arbetslaget

Ledningsnivå

- Trygghetsrådet gör i slutet av varje läsår en sammanställning och analys av all dokumentation kring rapporter om misstänkt kränkande behandling
- En utvärdering av likabehandlingsplanen görs i arbetslagen och tas med i kvalitetsredovisningen. **Ansvarig:** Rektor
- Trygghetsrådet samlar in all dokumentation kring trygghetsarbetet och utifrån en analys sätter skolan upp mål inför kommande läsår.

NULÄGESANALYS GUNNARSBOSKOLAN

Under förra läsåret arbetade ett Trygghetsråd med skolans trygghetsarbete. Där ingår representanter från varje arbetslag, rektor och kurator och har träffats två gånger under läsåret. Rådets uppgift är att driva arbetet mot diskriminering och kränkande behandling samt att sammanställa och analysera de kartläggningar som skolan gör inom detta område och sätta upp nya mål utifrån den analysen.

I varje arbetslag finns Lilla trygghetsgruppen som består av de pedagoger som sitter med i Trygghetsrådet. De ansvarar för att information kommer ut till sina kollegor som sedan hjälps åt att involvera alla elever i de mål som skolan sätter upp för läsåret.

Undersökningen *Otrygga platser* genomfördes under slutet av oktober. Resultatet har sammanställts och analyserats och visade att det är få barn som känner sig otrygga på skolan och på få platser. En plats där en del äldre elever känner sig otrygga är omklädningsrum och duschrum i idrotten. Utifrån kartläggningen har rastpedagogerna sedan fördelats för att minska otrygghet.

Under vårterminen 2018 fick alla elever i årskurs 5 fylla i elevenkäter som kartlade trivsel och bemötande. Eleverna fick skatta sina upplevelser på en skala från 1 till 4 samt vet ej.

- På frågan om de känner sig trygga i skolan har 77,5 % svarat att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet.
- På frågan om skolarbetet gör mig nyfiken har 56,5% svarat att det stämmer ganska bra eller stämmer helt och hållet.
- Lärarna tar hänsyn till elevernas åsikter. 77,5 % har svarat att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.
- Jag vet vad jag ska kunna för att nå kunskapskraven i de olika ämnena. 60 % har svarat att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.
- Lärarna hjälper mig i skolarbete om jag behöver det. 87 % har svarat att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.
- Jag får veta hur det går för mig i skolarbete. 80 % har svarat att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.
- Mina lärare förväntar sig att jag ska nå kunskapskraven i alla ämnen. 76 % har svarat att det stämmer ganska bra eller helt och hållet.

Sammanställning av rapporter om misstänkt kränkande behandling visar att det under det här läsåret tyvärr ökat. Det har krävt insatser på flera nivåer och arbetet behöver tydliga mål och insatser kommande läsår.

Utvärdering och analys från de olika arbetslagen har visat att eleverna känner väl till årets tema *Olika är bra* och att många barn fått en större förståelse för olikheter och de har också visat ett stort intresse för arbetsområdet. Man kan därför säga att målet är på god väg att uppfyllas.

Skolans och fritidshemmens mål

Hela skolan har under läsåret 2017/2018 haft ett gemensamt prioriterat mål gällande Värdegrund/Likabehandling med fokus på att *Olika är bra*. ”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära” (Lgr11).

- Alla skall förstå att olikheter är något som är bra, som berikar och utvecklar mig och andra.

För att starta upp hela skolans tema så fick alla klasser en uppgift till FN-dagen med fokus på värdegrunden och barnkonventionen, hur alla ska må bra och hur man är en bra kompis.

Sedan har varje arbetslag planerat och arbetat med vårt prioriterade mål utifrån sina elevgrupper.

ABC-Huset, Förskoleklass till årskurs 2 (7 klasser och 2 fritidshem)

Vad vi har arbetat med under läsåret

Vi har haft tillsammanstema i början av läsåret för att komma samman. Det gemensamma temat i år hette "superhjältar" med fokus på värdegrunden – hur alla ska må bra och hur man är en bra kompis, arbetat med FN och barnkonventionen. Textsamtal kring medvetet valda högläsningböcker. Vi har haft flera gemensamma utedagar, samlingar och aktiviteter i huset då vi blandar alla elever. Detta för att alla ska lära känna varandra.

Olika är bra är något som har speglat vårt arbete under hela läsåret. Vi har alltid ett ämnesövergripande tema i huset där värdegrundsfrågorna alltid finns med. Vi har haft en F-1-2 dag då vi ”rockade sockarna” för att visa på att olika är bra.

Vi tänker alltid på att skapa en tillgänglig undervisning för alla elever för det ger trygghet och studiero och vi planerar våra resurser på ett sätt som gynnar elever som är i behov av särskilt stöd. I abc-husrådet får eleverna möjlighet att ta upp tankar från klasserna och lärarna initierar samtal om värdegrunden och aktuella händelser; till exempel skolans regler eller hur man gör för att välkomna nya elever och hur man säger hej på de olika språken som finns i klasserna. Under läsåret har vi haft rastaktiviteter flera gånger per vecka. Rastaktiviteterna har varit varierade. Rastpedagogerna är aktiva och rör sig bland barnen.

På fritidshemmen har vi arbetat mycket med kompisrelationer och konfliktlösning. FN och barnkonventionen uppmärksammades när vi hade temat "Vi tillsammans – hela världen. "Rocka-sockorna" uppmärksammades med en video på samlingen för att förstå att vi är olika men bra. Vi arbetar också med värdegrundsord – vad orden betyder och hur kan man använda dem i vardagen. Vi arbetar med en tydlig struktur med bildstöd och förbereder barnen vad som ska hända under dagen. Det har varit viktigt för oss att arbeta på en god relation med alla barnen och föräldrar. Att ta tid för samtal även om barngruppen är stor.

Utvärdering och analys

Skola - Mycket av det vi har arbetat med under läsåret tycker vi har fungerat bra. Vi tycker att trygghetsarbetet är ett arbete som ständigt pågår och som man måste lägga tid på för att grupperna ska bli trygga. Under året har vi haft olika teman för en vi-känsla inom och mellan arbetslagen där vi planerar tillsammans och det känns viktigt att fortsätta med.

Vi fortsätter utveckla rastpedagogenschemat för att bättre täcka upp skolområdet och även ha fokus på otrygga områden på skolgården. Vi kan bli bättre på att dokumentera misstänkt kränkande behandling. Vi tar alltid kontakt med vårdnadshavare och har samtal med eleven om något barn varit utagerande i skolan.

Det är viktigt att alla vuxna ser eleverna som gemensamma elever och ser till att regler följs. När någon elev inte klarar detta så behövs insatser sättas in omgående.

Fritidshemmen -De planerade aktiviteter och teman vi genomfört under året har fungerat bra. Barnen har visat stort intresse för vad vi jobbat med eller pratat om på temsamlingar. Under samtal med barn och föräldrar så framkommer det att de känner en trygghet till miljön och personalen. Det kommer fortsättningsvis vara viktigt att arbeta med rutiner och struktur för att kunna göra dagen/veckan begriplig genom bildstöd, gruppindelningar och så vidare. Hur man bör leva tillsammans för att alla ska må bra är teman som man alltid måste arbeta med för att hålla det levande. Fritids kommer även att inrikta sin verksamhet mot äldre årskurser så vi får tänka lite större och utmanande kring aktiviteterna för att behålla intresse och motivation.

F-huset, årskurs 3 (4 klasser och 2 fritidshem)

Vad vi har arbetat med under läsåret

Vi har haft tillsammanstema i början av läsåret för att komma samman. Det gemensamma temat i år hette "superhjältar" med fokus på värdegrunden – hur alla ska må bra och hur man är en bra kompis, arbetat med FN och barnkonventionen. Textsamtal ut medvetet valda högläsningböcker, "Rocka-sockorna", skolans och klassens må-bra-regler, gemensamma skolsamlingar, trygghetsråd och elevråd, samtal i klassrummen om vardagliga händelser, rastpedagoger och rastaktiviteter, vuxna i omklädningsrummen, pedagogiska måltider med mera. Gemensamma skolsamlingar för alla elever på skolan skapar en gemenskap, något som är viktigt eftersom skolan är uppbyggd på flera olika skolhus.

På fritidshemmen har vi ökat upp med rastpedagoger på morgonen för att starta upp dagen på ett tryggt och bra sätt. Vi har jobbat med en tjejgrupp med olika ämnen, lagat egna mellanmål, haft samlingar, fritidsråd, mycket vuxennärvaro vid barnens egna aktiviteter, en medvetenhet vid gruppindelning etcetera. På väggen har vi också en stor tavla med ett tydligt schema över dagen och veckan så barnen och föräldrarna kan se vad som ska hända och vilka som jobbar. Det skapar en förutsägbarhet och trygghet för många barn.

Utvärdering och Analys

Skola -Det arbete som vi genomfört med eleverna har fungerat bra. Vi ser att samtalen om värdegrunden med eleverna både spontant och på klassråden är viktiga och bra. Under året har vi haft många elever i behov av stöd i sina sociala relationer vilket lett till en hel del konflikter mellan kamrater. Det har varit en hög vuxentäthet vid rasterna, vilken förhoppningsvis, lett till färre incidenter, och rastaktiviteterna har engagerat flera elever.

Rektor har också tillsatta en extern handledare, Håkan Wetterö, under våren för att få en samsyn kring värdegrundsarbete. Vi hoppas på en fördjupning inom detta område för all personal men även riktat mot vårdnadshavare. En av fritidspedagogerna har lagt del av sin tid för att arbeta med kamratrelationer och attityder i en klass. Vi har påbörjat ett arbete med att medvetandegöra eleverna om hur arbetsron varit under lektionerna och att de kan påverka den genom att använda en skala 1 till 10 samt grön och röd färg på ett schema. Då blir det också visuellt tydligt för dem. Eleverna i årskurs 3 har upplevt sig otrygga i omklädningsrummen, av äldre elever, och när personal varit frånvarande har det inte alltid täckts upp.

Fritidshemmen- Där ser vi att det är lugnare och mindre konflikter när alla fritidspedagoger och resurser är ute på skolgården innan skolan börjar. Tjejgruppen går inte att utvärdera ännu då det inte varit så många träffar. Tanken var att arbeta med attityder och självkänsla. Ska även starta en killgrupp då vi ser ett behov. Det sitter nu en vuxen vid varje bord i matsalen för att få en lugnare miljö och vi har över lag arbetat på att sprida ut

oss vuxna mer på avdelningen men även vid förflyttningar. Vi ska först och främst umgås med barnen men kan också finnas till hands för att avleda före konflikter eller stoppa något som uppkommit.

Samlingar och fritidsrådet har fungerat som forum för att prata om trygghetsfrågor. Det känns viktigt att tänka in trygghets- och trivselfrågorna i alla delar av arbetet från planering till genomförande. Att vara medveten om hur man delar in barnen i grupper så att det blir fungerande grupper från början är en viktig grund. Det har tyvärr varit mycket sjukfrånvaro bland personalen vilket gjort att alla aktiviteter som varit planerade inte gått att genomföra samt att vuxennärvaron inte varit så bra som vi önskat. Mycket av kränkningarna har skett på grund av att vi saknat personal samt att vi har elever på fritids som är i behov av särskilt stöd som lätt hamnar i konflikter. Då är vuxennärvaron särskilt viktigt.

Kronängsskolan, Förskoleklass till årskurs 2 (7 klasser och 2 fritidshem) Vad vi har arbetat med under läsåret

Det gemensamma temat i år hette "superhjältar" med fokus på värdegrunden – hur alla ska må bra och hur man är en bra kompis, arbetat med FN och barnkonventionen. Textsamtal kring medvetet valda högläsningböcker. Vi har haft flera gemensamma utedagar, samlingar och aktiviteter i huset då vi blandar alla elever. Detta för att alla ska lära känna varandra.

Olika är bra är något som har speglat vårt arbete under hela läsåret. Vi har alltid ett ämnesövergripande tema i huset där värdegrundsfrågorna alltid finns med. Vi har haft en F-1-2 dag då vi "rockade sockarna" för att visa på att olika är bra.

I trygghetsråd, klassråd får eleverna möjlighet att ta upp tankar från klasserna och lärarna initierar samtal om värdegrunden och aktuella händelser, tex skolans/klassens må-bra-regler. regler. Vi har också ett faddersystem mellan klasserna som också gör att barnen lär känna varandra och blir trygga på skolan.

Under läsåret har vi haft varierande rastaktiviteter och rastpedagogerna är aktiva och rör sig bland barnen.

På fritidshemmen har vi arbetat mycket med samtal om kompisrelationer och konfliktlösning. "Rocka-sockorna" uppmärksammades och vi har arbetat med temaveckor, gemensamma aktiviteter, fritidsråd för att höra vad barnen tycker och vill och där vi vuxna också tar upp om trivselregler. En trivselenkät har också lämnats ut.

Utvärdering och analys

Skola: Mycket av det vi har arbetat med under läsåret tycker vi har fungerat bra. Temadagar och gemensamma aktiviteter fungerar alltid bra på Kronängsskolan. Vi upplever att det är ganska lugnt på rasterna och inte så många konflikter och det är många pedagoger ute.

Superhjältetemat var uppskattat med både film och teater. Vi har haft bra diskussioner kring trygghet genom olika böcker som vi läst, filmer, teater och på våra raster.

Vikariestoppet har medfört att vi saknat personal och det blir då inte samma kontinuitet för de elever som behöver det och personalomsättningen har också gjort att rastaktiviteterna fungerat mindre bra det här läsåret. Eleverna har också saknat en hel del lekmaterial pga. av kommunens köpstopp. Undersökningen "otrygga platser" visade att vi vuxna behöver finnas mer på plats vid sandlådan och på fotbollsplanen vilket gjort att vi fördelade oss mer där när kartläggningen var klar. Några få fall av kränkningar har vi följt upp under året både enskilt, på gruppnivå och självklart med vårdnadshavare. Till nästa år tar vi med oss de fina gemensamma aktiviteter och temadagar som fungerat bra. Vi vill få rastaktiviteterna att

fungera väl igen och eftersom vi kommer att vara fördelade på flera olika hus till hösten kommer fadderverksamheten vara viktigt. Vi kommer att behöva se till att få en mer utmanade skolmiljö då vi också kommer att ha äldre elever på skolan.

Fritidshemmen: De planerade aktiviteter och teman vi genomfört under året har mestadels fungerat bra. Trivselenkäten visade att majoriteten av barnen på fritidshemmen trivs bra. Vi upplever att de har en hög toleransnivå mot varandras olikheter. På fritidsråden framkommer många bra tankar kring trivsel och aktiviteter som barnen vill göra. Under året har vi haft en hög personalomsättning och inte fått tillsätta vikarier vilket gjort att de elever i behov av stöd inte fått det stöd de har rätt till och verksamheten har blivit lidande. Det är också viktigt att personal som kommer är väl insatta i uppdraget. Vi vet inte hur vi kommer att tänka inför hösten då skolan står inför en omorganisation.

Sandhemsskolan, Förskoleklass till årskurs 3 (3 klasser och 1 fritidshem)

Vad vi har arbetat med under läsåret

Skolans och fritidshemmets gemensamma tema var "superhjältar" då vi arbetade med barnens egna tankar om vad en superhjärte är, värdegrunden - om hur man är en bra kompis och hur man får alla att må bra, jobbat med FN och barnkonventionen. "Rocka sockorna" uppmärksammade att olika är bra. Vi har haft textsamtal kring valda högläsningsböcker, diskussioner i klassrummen om vardagliga händelser, skolans och klassens må-bra-regler och trygghetsråd där barnens tankar får komma fram men där också pedagogerna får en möjlighet att ta upp frågor om trivsel och gemensamma regler. Vi har rastaktiviteter och rastpedagoger som aktivt rör sig över hela skolgården men även i omklädningsrum och korridorer. Gemensamma temadagar, aktiviteter, utedagar skapar en gemenskap och barnen lär känna varandra vilket ger en trygghet på skolan.

Utvärdering och analys

Mycket av det vi har arbetat med under läsåret tycker vi har fungerat bra. Vi tycker att trygghetsarbetet är ett arbete som ständigt pågår och som man måste lägga tid på för att grupperna ska bli trygga. På vår skola, som är en liten skola, känner sig de flesta barnen trygga och vi har haft få kränkingsanmälningar det här läsåret. De gemensamma aktiviteterna har skapat trygghet för eleverna i år och det vill vi fortsätta med nästa läsår. Vi märker tydligt att det är det extra sårbart på en liten skola om någon personal är borta. Det kan då innebära att en pedagog saknas i korridoren eller att det är färre rastpedagoger ute.

Det blir färre elever nästa år och därför kommer det behövas en tydlig planering tillsammans med alla pedagoger för att få en fungerande och tydlig verksamhet.

Fritidshem: De planerade aktiviteter och teman vi genomfört under året har fungerat bra.

INSATSER FÖR ATT FÖREBYGGA KRÄNKANDE BEHANDLING

Hela skolan kommer under läsåret 2018/2019 att ha ett gemensamt prioriterat mål gällande Värdegrund/Likabehandling med fokus på att *Olika är bra*. ”Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära” (Lgr11)

Skolans och fritidshemmens mål

- Alla, både vuxna och barn, har förståelse för att olikheter berikar och utvecklar mig själv och andra och agerar utifrån den förståelsen
- Alla tar aktivt avstånd från att utsätta andra för kränkande behandling, trakasserier eller liknande och har verktyg för att ingripa om vi ser eller hör något

Insatser

- Att i klassråd och i elevgrupper ta upp ämnet och påvisa att olikheterna inom varje område är bra då man kan lära av varandra och hjälpa varandra
- Att i tillsammansveckor och teman ha fokus på att *olika är bra*
- All personal på skolan ska sträva efter att bygga förtroendefulla och trygga relationer med alla barn
- Fortsatta samtal kring värdegrund, likabehandling och inkludering i alla arbetslag
- Planerade vuxenledda rastaktiviteter genomförs varje vecka
- Att arbeta förebyggande i Trygghetsrådet och i Trygghetsgrupperna

Utvärdering

- Uppföljning en gång per månad tillsammans i arbetslaget. Var är vi nu? Behöver vi förändra? Vilka utvecklingssteg ser vi?
- Trygghetsenkät med elever. **Ansvar:** skolläda
- Undersökning av otrygga platser. **Ansvar:** Specialpedagog
- Utvärdering av trygghetsarbetet i varje arbetslag. **Ansvar:** arbetslaget
- Uppföljning och utvärdering av trygghetsarbetet. **Ansvar:** Medlemmar i Trygghetsrådet

HANDLINGSPLAN VID MISSTÄNKT ELLER BEKRÄFTAD DISKRIMINERING, TRAKASSERIER ELLER ANNAN KRÄNKANDE BEHANDLING

1. Vid utvecklingssamtalen tas alltid trivsselfrågor upp och vi är lyhörda för föräldrars och vårdnadshavares iakttagelser.
2. Miljö- och trygghetsgruppen används som en resurs för att arbeta förebyggande och för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
3. Elev som själv känner sig kränkt eller vuxna på skolan som ser, misstänker, eller får kännedom om att en elev är utsatt för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling anmäler det till någon vuxen/berörd kollega.
4. Kontaktläraren har ansvar för att tillsammans med arbetslaget utreda, dokumentera och följa upp ärendet. (Blanketter finns på mullnet under likabehandlingsplanen) Blanketten skickas till rektor som anmäler ärendet till huvudmannen. Arbetslaget behåller kopia. Kontaktläraren kontaktar vårdnadshavare. Anmälda ärenden tas upp varje vecka i EHT.
5. Kontaktläraren tillsammans med arbetslaget har ansvar för att eventuella handlingsplaner/åtgärdsprogram upprättas för den utsatte och utövaren och eventuellt elev som berörs indirekt. Detta gör personal, elev och vårdnadshavare tillsammans.
6. Om någon av personalen diskriminerar, trakasserar eller kränker en elev talar arbetslaget med berörd arbetskamrat och informerar rektor som vidtar lämpliga åtgärder och anmäler detta till huvudmannen.
7. Om någon av personalen upplever sig kränkt av elev informeras rektor, via LISA, som beslutar om eventuella insatser.
8. Rektor är ytterst ansvarig för elevhälsoarbetet. Om ett fall av diskriminering, trakasseri eller annan kränkande behandling inte kan lösas är rektor ansvarig för ytterligare åtgärder. Allvarliga fall av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling anmäls av rektor till Arbetsmiljöinspektionen.
9. Tystnadsplikt gäller kring alla elevärenden.
10. Vid läsårets slut, under en av Arbetsdagarna, görs en sammanställning och utvärdering av likabehandlingsarbetet.

FRÄMJANDE ARBETE MULLSJÖ F-3

- Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde.
- Det riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt utan förekommen anledning (till skillnad mot ett förebyggande arbete som utgår från identifierade riskfaktorer)
- Det omfattar diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning (könsöverskridande identitet och ålder ingår inte i Skolverkets allmänna råd).

Främja likabehandling med fokus på kön

Mål

Alla elever, oavsett kön, bemöts likvärdigt och ges samma möjligheter. Pojkar och flickor ges lika stort utrymme och inflytande i verksamheten. Skolan ska förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön.

Insatser

- Ge flickor och pojkar samma utrymme i klassrummet.
- I undervisningen visa på människor som till exempel genom sina yrkesval brutit mot förväntade könsroller
- Stödja elever som bryter mot förväntade könsroller.

Uppföljning

Vi följer upp genom observationer, samtal och enkät

Ansvariga

All personal och arbetet pågår hela läsåret

Främja likabehandling med fokus på etnisk tillhörighet

Mål

- Alla elever, oavsett etnisk tillhörighet, har minst en god kamratrelation
- Eleverna ska veta om olika minoriteter som lever i Sverige och veta att alla har en etnisk tillhörighet.
- Elever möter respekt för olika kulturer
- Skolan arbetar mot rasism och främlingsfientlighet.
- Information ska vara tillgänglig för elever och vårdnadshavare.

Insatser

- Sociogram genomförs på förekommen anledning av kurator.
- Modersmålsundervisning/studiehandledning med minst 5 deltagare
- Undervisning om minoriteter i Sverige.
- All personal är lyhörd och observant på diskriminerande beteenden. Tolk anlitas vid behov vid föräldramöten och enskilda samtal.
- Böcker som belyser olika kulturer.

Uppföljning

Vi följer upp genom observationer, analys av sociogram samt utvecklingssamtal.

Ansvariga

All personal och arbetet pågår under hela läsåret.

Främja likabehandling med fokus på funktionsvariation

Mål

- Skolmiljö och undervisning är tillgänglig för alla elever.
- Genom samtal och annan undervisning öka förståelsen för funktionsvariation och visa på att alla är olika och att det är bra.
- Skolan planerar aktiviteter utanför skolområdet så att alla elever ges förutsättningar att delta.
- Skolan ska förebygga och förhindra att någon diskrimineras på grund av sin funktionsvariation

Insatser

- All undervisning ska vara anpassad så att den inkluderar alla elever.
- Genomtänkt planering av verksamhet som genomförs utöver det vardagliga så alla elever ges förutsättningar att delta.
- Tillgänglig miljö. Alternativa verktyg. Gemensamt förhållningssätt.
- Kontinuerlig genomgång av skolans resurser. I ledningsgruppen, Elevhälsan och i arbetslagen några gånger per termin.
- Täta samtal med elev och hemmet.
- Kontinuerligt arbete med förebyggande arbete i klasserna för förståelse av olikheter.

Uppföljning

Vi följer upp genom elevvårdssamtal i arbetslagen, utvecklingssamtal och översikt av resurser.

Ansvariga

All personal och arbetet pågår under hela läsåret

Främja likabehandling med fokus på sexuell läggning

Mål

Skolan ska framhålla alla människors lika rättigheter där ingen negativ värdering förmedlas som är kopplat till sexuell läggning.

Insatser

I klasserna förklara ords innebörd för att undvika att de används kränkande. Pedagogerna visar en öppenhet inför samtal om elevernas eventuella funderingar kring sexuell läggning.

Genom litteratur påvisa olika typer av familjebildningar.

Uppföljning

Vi följer upp genom utvecklingssamtal och observationer.

Ansvariga

All personal och arbetet pågår under hela läsåret.